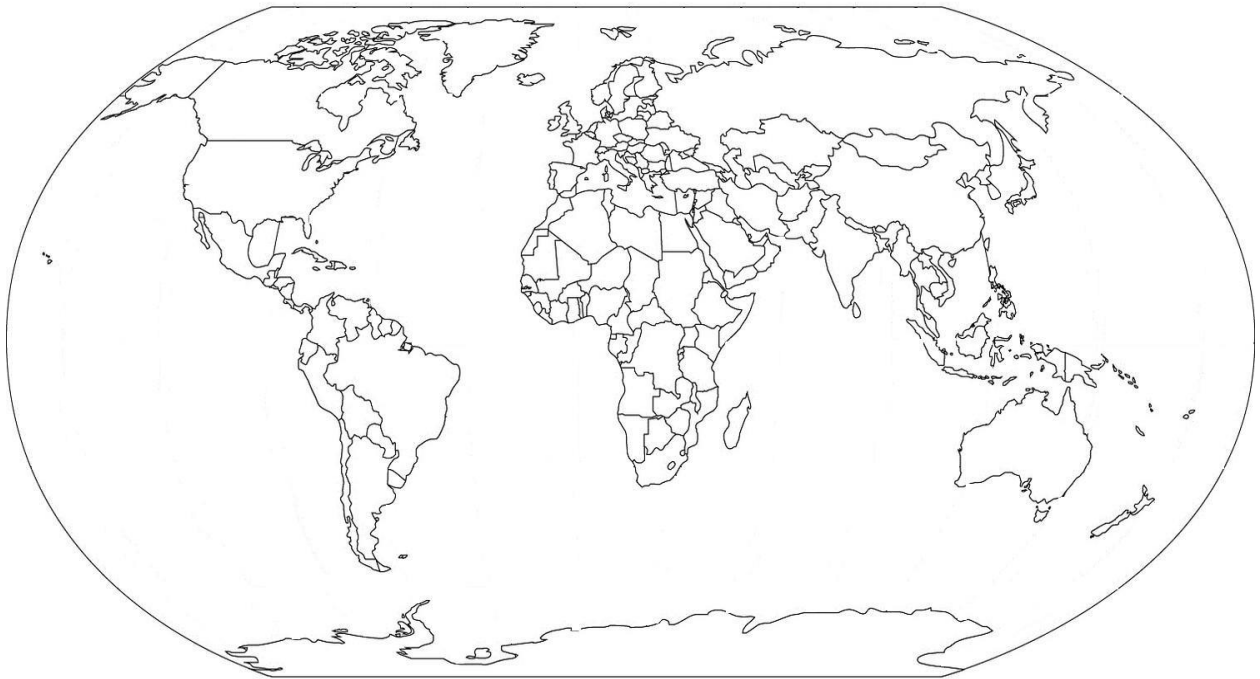

МІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЇ, ГЕОГРАФІЇ І ЕКОЛОГІЇ
Кафедра соціально-економічної географії

ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

РОБОЧИЙ ЗОШИТ
*Методичні рекомендації
до практичних та семінарських занять*

Студента _____

Спеціальності _____ групи _____

Херсон 2017

ББК 75.81 я 73-5
Б 74
УДК 911.3:338.48.075

Туристичне країнознавство Робочий зошит для практичних та семінарських занять. Методичні рекомендації / Л. М. Богадьорова – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2017. – 69 с.

Посібник містить практичні та семінарські заняття з курсу «Туристичне країнознавство». Завдання практичних робіт включають картографічні заготовки, методичні поради, що дозволяє студентам оволодіти всіма необхідними знаннями та навичками, передбаченими програмою дисципліни і освітньо-кваліфікаційною програмою студента-географа.

Рецензенти:

Пилипенко І.О. доктор географічних наук, доцент, декан факультету біології, географії і екології Херсонського державного університету

Александрова Н.Г. кандидат географічних наук, доцент кафедри судоводіння та безпеки життєдіяльності на морі Херсонської державної морської академії

Сучасний розвиток суспільства стрімкі економічні та соціальні процеси, які відбуваються у світі, а саме глобалізація, регіоналізація, трансформація спонукають до постійної й глибокої обізнаності в цій сфері студентів вищих навчальних закладів, особливо тих, хто навчається за географічним фахом. Студенти повинні добре розуміти сучасний світ, його структурні особливості, володіти інформацією про окремі країни, їх природно-ресурсний потенціал, туристично-рекреаційні ресурси, адже вивчаючи розвиток туристичних макрорегіонів та розвиток туристичної індустрії в окремих країнах студент набуває все нових знань та вмінь.

Об'єктом вивчення туристичного країнознавства є туристичні макрорегіони та окремі країни.

Предметом вивчення є загальні відомості про туристичні макрорегіони світу і туристичні райони окремих держав, а також природно-рекреаційний потенціал рекреаційно-туристичні ресурси країн.

Метою навчального курсу є сформувати у студентів систему географічно-країнознавчих наукових знань, щодо можливості їх використання в туристичній діяльності.

Для досягнення мети курсу необхідно виконати наступні **завдання:**

теоретичні: ознайомити студентів з роллю і місцем туристського країнознавства в системі географічних наук; визначити специфіку формування туристського країнознавства, а саме: термінологію, поняття, визначення, які використовуються в країнознавчих дослідженнях.

практичні: навчити виділяти основні риси і проблеми розвитку окремих регіонів світу, складати туристично-країнознавчу характеристику та визначати тенденції та перспективи розвитку індустрії туризму окремих країн.

Студенти повинні:

знати:

- поняттєво-термінологічний апарат туристичного країнознавства;
- сучасну політичну карту світу, історико-географічні регіони;
- підходи до типізації держав світу;
- поняття рекреаційно-туристичні ресурси країни та їх значення для розвитку туризму;
- критерії класифікації туристських макрорегіонів та місце окремих країн на туристичному ринку світу;
- поняття туристичної інфраструктури і стан її розвитку у провідних туристичних центрах світу;
- структуру та методику туристичного вивчення країни

вміти:

- визначати особливості туристичної спеціалізації окремих регіонів і країн світу;
- оцінювати геополітичне становище країни чи регіону та його вплив на розвиток туристичної індустрії;
- характеризувати туристичні райони провідних туристичних країн світу;
- з'ясувати напрями розвитку основних видів туризму країни;
- орієнтуватися в потоці туристично-країнознавчої інформації;
- надавати спеціальну туристичну характеристику країн;
- визначати особливості туристичної привабливості макрорегіонів, країн, туристичних центрів;
- користуватися загальними географічними та туристичними картами країн і регіонів світу.

ЗМІСТ

	С.
<i>Заняття 1</i> Теоретичні основи туристичного країнознавства	4
<i>Заняття 2</i> Політична карта світу	8
<i>Заняття 3</i> Категорії туристичного країнознавства	13
<i>Заняття 4</i> Структура та методика країнознавчо-туристичного вивчення країни	15
<i>Заняття 5</i> Туристичне районування світу	19
<i>Заняття 6</i> Європейський туристичний макрорегіон	21
<i>Заняття 7</i> Туристично-країнознавча характеристика Італії	24
<i>Заняття 8</i> Туристично-рекреаційний потенціал Німеччини	27
<i>Заняття 9</i> Туристично-країнознавча характеристика Франції	29
<i>Заняття 10</i> Ресурсний потенціал туристичного комплексу Великобританії	32
<i>Заняття 11</i> Туристично-країнознавча характеристика Росії	36
<i>Заняття 12</i> Азійсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон.	39
<i>Заняття 13</i> Індія туристично-країнознавча характеристика	42
<i>Заняття 14</i> Туристично-країнознавча характеристика Китаю	44
<i>Заняття 15</i> Туристично-країнознавча характеристика Японії	46
<i>Заняття 16</i> Американський туристичний макрорегіон	48
<i>Заняття 17</i> Країнознавчо-туристична характеристика США та Бразилії	52
<i>Заняття 18</i> Туристично-країнознавча характеристика Канади	56
<i>Заняття 19</i> Африканський туристичний макрорегіон	60
<i>Заняття 20</i> Близькосхідний туристичний макрорегіон	63
План туристичного аналізу країни	65
Тематика ІНДЗ	66
Контрольні питання до заліку	68

Заняття 1.

Тема: Теоретичні основи туристичного країнознавства

Мета: Сформувати систему знань про предмет, об'єкт, завдання та функції туристичного країнознавства; визначити задачі курсу на сучасному етапі розвитку суспільства; поглибити знання студентів про регіональний та локальний рівні туристично-країнознавчих досліджень.

Питання до семінару

1. Об'єкт, предмет та функції туристичного країнознавства.
2. Завдання туристичного країнознавства на сучасному етапі розвитку суспільства.
3. Місце країнознавства в системі наукових знань і географічних наук.
4. Історія туристично-країнознавчих досліджень.
5. Провідні наукові школи країнознавства: німецька, французька, антропогеографії, районна школа М. Баранського.
6. Сучасні концепції розвитку країнознавства. Внесок українських вчених у розвиток туристичного країнознавства.
7. Загальнонаукові та спеціальні наукові методи країнознавчих досліджень. Сутність методів: системно-структурного аналізу, типології, районування, етногенезу, статистико-математичного, картографічного.
8. Передумови формування країнознавчої науки в туризмі.
9. Особливості та специфіка туристичного країнознавства

Рекомендована література

1. Антонюк Н.В. Теоретичні основи країнознавства /Н.В. Антонюк, М.П. Мальська, Ю.С. Зінько, Н.М. Ганич. – К.: Знання, 2011. – 326 с.
2. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика. /М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Зінько, Н.М. Ганич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
3. Вишнеvsька О.О. Туристичне країнознавство /О.О.Вишнеvsька, А.Ю. Парфiненко, В.І. Сiдоров. – Х.: ХНУ iменi В.І. Каразiна 2011. – 594 с.
4. Масляк П.О. Країнознавство. /П.О.Масляк. – К.: Знання, 2008. - 292с.
5. Турчин Я.Б. Країнознавство /Я.Б.Турчин, Л.О. Дорош, О.Н. Горбач. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 276 с.
6. Яценко Б.П. Країнознавство: основи теорії / Б.П. Яценко, В.К. Бабарицька . – К.: Либідь, 2009. – 312 с.

Методичні рекомендації щодо вивчення теми

Туристичне країнознавство – навчальна дисципліна, яка спрямована на комплексне вивчення країн і регіонів світу, дослідження, систематизацію і узагальнення досвіду про їхню природу, населення, внутрішні просторові відмінності, особливості розвитку туризму, наявність його об'єктів у країні, чи регіоні. Тобто, на відміну від інших наук, ця дисципліна інтегрує в собі універсальні знання про країни, їхні туристичні об'єкти та про динаміку їхнього розвитку у сучасних геополітичних та гео економічних процесах.

Об'єкт вивчення туристичного країнознавства – це країни як основні одиниці сучасної соціально-політичної організації світу, а також регіони країн, стан, ресурси та рівень розвитку туризму в країнах та регіонах світу.

Предмет туристичного країнознавства: різноманітна інформація про сучасні процеси у світі та про конкретні країни (регіони), їхні туристичні ресурси та туристичну привабливість.

Мета вивчення дисципліни «Туристичне країнознавство» – це ознайомлення з економічною, соціальною, екологічною, політичною ситуацією в країнах світу, їхньою глобальною трансформацією, формуванням нового типу цивілізації третього тисячоліття, туристичною привабливістю країн та регіонів світу.

Країнознавство - це наука, яка комплексно вивчає країни і регіони світу, досліджує, систематизує і узагальнює дані про їхню природу, населення, внутрішні просторові відмінності.

Поняття «туризм» почало формуватися з початком масового переміщення значної кількості людей з метою змістовного проведення дозвілля. Нині вже можемо говорити про туризм як про суспільне явище, пов'язане з добровільною тимчасовою зміною місця перебування, ритму і середовища життя, а також безпосереднім контактом із середовищем (природним, культурним чи суспільним). Це суспільне явище настільки багатогранне, що дати йому єдине точне та повне визначення практично неможливо.

Заняття 2.

Тема: Політична карта світу

Мета: Сформувати систему знань про основні періоди і етапи формування політичної карти світу; розглянути сучасну типологію держав за наявними політичними і економічними системами; проаналізувати класифікацію країн за різними ознаками: формою правління, адміністративно-територіальним устроєм, особливостями географічного положення; розглянути систему сучасних міжнародних організацій та напрямки їх діяльності.

Питання до семінару

1. Цивілізаційний підхід до вивчення країн сучасного світу
2. Глобалізація. Міжнародна інтеграція
3. Держава і країна. Форми їх правління та адміністративно територіального устрою.
4. Етапи формування політичної карти світу. Типи країн.
5. Геоэкономика і геополітика та їх вплив на розвиток туризму.
6. Регіональний поділ світу у туризмі.

Рекомендована література

1. Антонюк Н.В. Теоретичні основи країнознавства /Н.В. Антонюк, М.П. Мальська, Ю.С. Зінько, Н.М. Ганич. – К.: Знання, 2011. – 326 с.
2. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика. /М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Зінько, Н.М. Ганич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
3. Вишневецька О.О. Туристичне країнознавство /О.О.Вишневецька, А.Ю. Парфінченко, В.І. Сідоров. – Х.: ХНУ імені В.І. Каразіна 2011. – 594 с.
4. Яценко Б.П. Країнознавство: основи теорії / Б.П. Яценко, В.К. Бабарицька . – К.: Либідь, 2009. – 312 с.

Методичні рекомендації щодо вивчення теми

Країна – це територія з визначеними міждержавними угодами кордонами й населенням, яке усвідомлює свою спільність як народу (нації) і свою відмінність від інших народів (націй). Країна може бути залежною чи незалежною від інших країн.

Існує система визначень для розуміння сучасної системи країн світу.

Держава – це суверенне політичне утворення, країна з певною територією, господарством та політичною владою; політична надбудова, інститут, котрий або створює інші інститути, або сприяє їхній появі.

Статус країни в системі міжнародних правових відносин визначається її суверенітетом, формами вияву якого є: у внутрішніх справах – самостійність; у зовнішніх відносинах – незалежність.

Незалежна (суверенна) держава – це країна, яка реалізує власну внутрішню й зовнішню політику на основі суверенної волі своїх громадян або правителя (монарха) і здатна проводити свою національну політику та відстоювати національні інтереси на міжнародній арені.

Територія держави – це визначена на основі норм міжнародного права частина простору земної кулі, яка перебуває під виключним суверенітетом цієї держави. Кожна країна має право на територіальну цілісність, кожна нація має право на самовизначення.

До складу державної території належать: сухопутний, водний та повітряний простір.

Відповідно до норм міжнародного права виділяють території 3-х видів:

1. Території суверенних держав.
2. Залежні країни й території (колонії, протекторати, підопічні території).
3. Води (акваторія) відкритого моря й територія Антарктиди.

Основні об'єкти політичної карти світу:

Суверенна держава – незалежна держава, що має такі ознаки:

- визнання її незалежного статусу світовим співтовариством, тобто іншими країнами, їхніми союзами та міжнародними організаціями;
- наявність органів державної влади, символів держави: Конституції, прапора, герба, гімну;
- наявність державного права на території держави;
- наявність території, у межах якої держава здійснює свою владу й суверенітет.

Колонія – це країна, яка контролюється владою іноземної держави і не має статусу державності, економічної й політичної самостійності (Пуерто-Рико – США, Антильські острови – Нідерланди, Бермудські острови – Великобританія, Самоа – США та ін.).

Підопічні території – землі, тимчасово передані ООН під управління тієї чи іншої держави (Острови Палау в Тихому океані).

Протекторати – державні утворення, що делегують свої зовнішньополітичні (іноді й внутрішньополітичні) права суверенній державі.

Володіння – малі, малонаселені острови (австралійські: Кокосові острови, острів Різдва; британські: острів Піктерн, Вознесенія, Св. Олени, Тристан-да-Кунья; американські: острови Уейк, Норфолк, Мідудей; чилійський острів Пасхи та ін.);

Невизнані країни – самопроголошені території, що не визнаються абсолютною більшістю країн світу: Придністровська Молдавська Республіка, Турецька Республіка Північного Кіпру, Косово, Абхазія, Нагорний Карабах, Південна Осетія тощо.

«Неприєднані» країни з особливим статусом – самокеровані (автономні) заморські території (наприклад, Сен-П'єр і Мікелон, Майотта – французькі «територіальні утворення особливого статусу»)

Кожна країна світу має свої неповторні особливості, але є певні ознаки і характеристики за якими країни можна типізувати.

Залежно від способу організації влади, порядку утворення її органів та їхньої взаємодії з населенням, у світі існують дві основні форми політичної системи: республіка; монархія.

Республіка (лат. res – діло й publicus – суспільний) – форма правління, за якою суверенні права на владу належать всім дієздатним громадянам або їхній більшості.

У світі є понад 150 республік. Розрізняють такі типи республік:

- президентська (США, Чилі, Аргентина, Франція, Мексика, Білорусь);
- парламентська (ФРН, Італія, Індія);
- президентсько-парламентська (Молдова);
- парламентсько-президентська (Україна, Польща)
- ісламська (Іран).

Монархія (грецька monarchia – єдиновладдя) – форма правління, за якої верховна державна влада формально (цілком або частково) зосереджена в руках одноособового керівника держави – монарха. Усього у світі існує близько 40 монархій.

Виділяють монархії:

конституційні (Великобританія, Норвегія, Данія, Таїланд, Японія, Бельгія, Швеція та ін.). У конституційних монархіях влада монарха обмежена конституцією, законодавчі функції передані парламенту, виконавчі – уряду. Монарх юридично є носієм виконавчої влади, головою судової системи, формально він призначає уряд, змінює міністрів, має право розпоряджатися військовими й політичними силами, видавати накази, скасовувати прийняті парламентом закони, розпустити уряд тощо. На практиці ж усі ці повноваження належать уряду. Монарх виконує лише представницьку роль.

абсолютні (Бруней, Бутан, Оман, Люксембург). В абсолютних монархіях, монарх є головним джерелом законодавчої й виконавчої влади (здійснюється залежним від монарха апаратом) та є головним розпорядником державних фінансів.

теократичні (Бахрейн, Ватикан, Катар). В теократичних (від theos-Бог, kratos-сила, влада) монархіях як політична, так і духовна влада зосереджені в руках церкви.

Унікальною політичною системою, що представлена однією країною, Лівією, є *джамахирія* (араб. – народовладдя, влада мас) – форма правління, при якій відсутні традиційні інститути влади; вважається, що всі державні рішення приймаються всім народом. Повна назва країни – Соціалістична Народна Лівійська Арабська джамахирія.

За формами державного устрою розрізняють:

- *унітарну державу* – єдину конституційну цілісність з єдиною законодавчою й виконавчою владою, що складається з підпорядкованих центральній владі адміністративно-територіальних одиниць у вигляді провінцій, воєводств, департаментів, областей тощо.

Існують: *класичні унітарні країни* (Угорщина, Румунія, Швеція, Японія та ін.); *регіоналізовані унітарні країни*, в яких окремі адміністративно-територіальні одиниці є територіями з особливим статусом і користуються значними політичними та

зазначте основні зміни, що відбувалися на політичній карті регіону в цей час. Продемонструйте зазначені зміни на сучасній політичній карті Європи.

Таблиця 1.

Періоди формування сучасної політичної карти Європи у XX ст.

I (до 1939 р.)	II (1939 – середина 50-х рр.. XX ст.)	III (середина 50-х – середина 80-х рр. XX ст.)	IV (середина 80-х рр. XX ст.)

Завдання 2

1. Пригадайте основні етапи формування політичної карти світу та заповніть таблицю 2. «Формування політичної карти Латинської Америки та Африки». В таблиці зазначте основні зміни, що відбувалися на політичній карті регіонів.

2. Зробіть висновок про специфіку впливу колоніального минулого на расовий, національний та релігійний склад населення кожного із зазначених регіонів. Поміркуйте, як позначилася колоніальна спадщина латиноамериканських та африканських країн на рівні сучасного економічного розвитку їх. Висновки запишіть.

Таблиця 2.

Формування політичної карти Латинської Америки та Африки

План порівняння	Основні зміни на політичній карті	
	Латинської Америки	Африки
I. Період колонізації		
1. Час початку колонізації		
2. Країни-метрополії та їх залежні території		
II. Деколонізація		
1. Час початку масової деколонізації країн		

2. Приклади країн, що першими здобули незалежності		
3. Сучасні залежні території		

Висновки: _____

Завдання 3. Заповніть таблицю 3. Державний лад країн світу зазначивши приклади країн з різних регіонів світу за державним ладом. У висновку зверніть увагу на форми правління та форми адміністративно-територіального устрою, які переважають у кожному з регіонів.

Таблиця 3

Державний лад країн світу

Регіони світу	Форми правління				Форми адміністративно-територіального устрою	
	Республіки	Монархії		Держави у складі Співдружності (Брит.)	Унітарні країни	Федеративні країни
		конституційні	абсолютні			
Європа						
Азія						
Африка						
Англо-Америка						
Латинська Америка						
Австралія і Океанія						

Заняття 3.

Тема: Категорії туристичного країнознавства

Мета: з'ясувати особливості застосування категорій «простір», «геопростір» «територія» та «географічне положення» у туристичному країнознавстві.

Питання до семінару

1. Використання понять «простір», «геопростір» та «територія», «туристичний потенціал», «туристичний імідж території» в туристичному країнознавстві.
2. Склад території країни та її внутрішній поділ при дослідженні рекреаційно-туристичного потенціалу країни.
3. Властивості території в туристичному країнознавстві.
4. Методичні основи вивчення географічного положення країни при дослідженні туристичних потоків.
5. Види та властивості географічного положення країни.
6. Охарактеризуйте особливості центрального і периферійного географічного положення країни в туристичному країнознавстві.

Рекомендована література

1. Антонюк Н.В. Теоретичні основи країнознавства /Н.В. Антонюк, М.П. Мальська, Ю.С. Зінько, Н.М. Ганич. – К.: Знання, 2011. – 326 с.
2. Бейдик О.О. Методологія та методика аналізу рекреаційно-туристських ресурсів України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування/ О.О. Бейдик. – К.: ВПЦ «Київ, унт», 2001. – 298 с.
3. Гілецький Й.Р. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів за біосферним підходом. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://geoinfo.if.ua/klasifikatsiya-turystsko-rekreatsijnyh-resursiv-za-heosfernym-pidhodom/>
4. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика. /М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Зінько, Н.М. Ганич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
5. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство /А.Ю. Парфіненко – Х.: Бурун Книга 2009. – 288 с.

Методичні рекомендації щодо вивчення теми

У Законі України про туризм дані такі поняття і терміни.

турист - особа, яка здійснює подорож по Україні або в іншу країну з різною, не забороненою законом країни, метою на термін від 24 годин до шести місяців.

мандрівник - особа, яка здійснює подорож по Україні або в іншу країну з різною, не забороненою законом країни, метою на термін від шести місяців.

екскурсійна діяльність - діяльність з організації подорожей, що не перевищують 24 годин, у супроводі фахівця-екскурсовода за заздалегідь складеними маршрутами з метою ознайомлення з пам'ятками історії, культури, природи, музеями, з визначними місцями тощо;

туристичні ресурси - сукупність природно-кліматичних, оздоровчих, історико-культурних, пізнавальних та соціально-побутових ресурсів відповідної території, які задовольняють різноманітні потреби туриста;

суб'єкти туристичної діяльності - підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, фізичні особи, які в установленому чинним законодавством України порядку і мають ліцензію на здійснення діяльності, пов'язаної з наданням туристичних послуг;

туристична індустрія - сукупність різних суб'єктів туристичної діяльності (готелі, туристичні комплекси, кемпінги, мотелі, пансіонати, підприємства харчування, транспорту, заклади культури, спорту тощо), які забезпечують прийом, обслуговування та перевезення туристів;

туристичні послуги - послуги суб'єктів туристичної діяльності щодо розміщення, харчування, транспортного, інформаційно-рекламного обслуговування, а також послуги закладів культури, спорту, побуту, розваг тощо, спрямованих на задоволення потреб туристів;

тур - туристична подорож (поїздка) за визначеним маршрутом у конкретні терміни, забезпечена комплексом туристичних послуг (бронювання, розміщення, харчування, транспорт, рекреація, екскурсії тощо).

Заняття 4.

Тема: Структура та методика країнознавчо-туристичного вивчення країни.

Мета: ознайомити студентів з методикою країнознавчо-туристичного вивчення країни; поглибити знання про природно-рекреаційні ресурси; розширити систему знань про кліматичні, ландшафтні, водні, бальнеологічні ресурси їх класифікацію та основні характеристики.

Питання до семінару

1. Оцінка природних умов та природних ресурсів в туристичному країнознавстві.
2. Методичні особливості оцінки ПРП в країнознавстві.
3. Природа як умова розвитку туризму.
4. Методи аналізу рельєфу. Основні поняття.
5. Методика вивчення клімату в туристичному країнознавстві. Основні поняття.
6. Туристичне вивчення вод Світового океану і суші.
7. Методи дослідження природних зон, рослинного та тваринного світу.

Рекомендована література

1. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика. /М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Зінько, Н.М. Ганич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
2. Бейдик О.О. Методологія та методика аналізу рекреаційно-туристських ресурсів України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування/ О.О. Бейдик. – К.: ВПЦ «Київ, унт», 2001. – 298 с.
3. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування/ / О.О. Бейдик. – К., 2001. – 395 с.
4. Гілецький Й.Р. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів за біосферним підходом. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://geoinfo.if.ua/klassifikatsiya-turystsko-rekreatsijnyh-resursiv-za-heosfernym-pidhodom/>

Методичні рекомендації щодо вивчення теми

Природно-географічна характеристика країни. Географічна характеристика країни с точки зору туризму. Опис території країни, її властивостей і складу. Визначення географічного положення країни. Географічне положення як умова розвитку туризму в країні. Послідовність опису природного середовища країни. Природні умови та природні ресурси країни, що мають інтерес для туризму. Туристична характеристика клімату в країні. Визначення кліматичних поясів та параметрів клімату та їх впливу на туристичну активність в країні. Сезонні коливання кліматичних умов в країні, як фактори розвитку туризму. Оцінка параметрів погоди в процесі країнознавчого дослідження. Вивчення вод Світового океану та внутрішніх вод, як елементів туристичної характеристики країни. Туристична характеристика морів, річок, озер та боліт. Підземні води та їх роль в підвищенні туристичної привабливості країни чи регіону. Туристична характеристика рослинного та тваринного світу країни (флора і фауна). Визначення природних рослинних зон у країні. Оцінка умов існування тварин в країні. Тварини та рослини, що зникають і що охороняються. Ендемічні та реліктові тварини і рослини. Природоохоронна діяльність в країні. Опис природоохоронних територій (державних заповідників, заказників, резерватів та національних парків), як специфічних об'єктів туризму. Унікальні природні явища та природні об'єкти в країні.

Політична, економічна та історична характеристика. Вплив політичних умов в країні на розвиток туризму. Політична характеристика держави. Суверенітет держави. Визначення наявності залежних та спірних територій. Політичні конфлікти та «гарячі точки». Визначення форми правління в країні (монархія, республіка, країни Співдружності, джамахирія) та форми державного устрою (унітарна, федеративна та конфедеративна держава). Плюралістичні та клерикальні держави та типи політичного режиму в країні. Політична структура країни, її відношення до однопартійних чи багатопартійних держав. Столиця країни та адміністративно-територіальний поділ. Державні символи. Державна та офіційні мови в країні. Назви державних органів влади та державних посад. Вхідження країни в міжнародні організації і союзи. Політичні блоки та економічні союзи. Змішані блоки країн. Підписані країною міждержавні договори та протоколи. Економічні умови в країні та

їх вплив на розвиток туризму. Оцінка рівня економічного розвитку країни та його вплив на туризм. Визначення укладу економіки країни та головних статей експорту та імпорту. Оцінка галузевої структура економіки, що має вплив па розвиток туризму (ступінь розвитку туристичної інфраструктури): транспорт, готельне та ресторанне господарство, мережа туроператорів та турагентів, зв'язок, комунальне господарство, індустрія розваг і дозвілля, охорона здоров'я, освіта, спорт, сільське господарство, народні промисли. Характеристика грошової одиниці країни. Банкноти і монети, що мають ходження. Роль історичної інформації в підвищенні туристичній привабливості країни. Основні напрямки історичної характеристики країни для сфери туризму: історія становлення держави, історія народів, видатні історичні події, видатні історичні особи, історичні регіони, археологічні та історичні пам'ятки.

Соціальна характеристика та культура. Населення країни як фактор (умова) та суб'єкт розвитку туризму в країні. Значення демографічної характеристики населення для визначення туристичної привабливості країни. Оцінка показників «якості» населення країни, структура зайнятості та рівня безробіття. Розміщення та густота населення. Розселення та ступінь урбанізації в країні. Опис міста та передмістя, як основних туристських дестинацій країни. Основні підходи до районування міста. Агломерати та мегаполіси країни. Процеси субурбанізації. Визначення головних міст країни. Характеристика сільських поселень. Форми сільського розселення в країні. Оцінка стану міграції населення в країні. Туристична характеристика народів країни. Визначення расового, етнічного та національного складу населення, національних меншин та аборигенів. Релігійна приналежність людини як важлива складова туристичного вивчення народів країни. Характеристика релігійного складу населення. Традиційні та нетрадиційні релігії і вірування в країні. Релігійні конфесії, що існують в країні. Наявність і роль в країні релігійного права. Туристична характеристика культури народу, як об'єкту атракції. Складові культури. Характеристика мови та писемності в країні. Вхідження мови народу в мовну групу та мовну сім'ю. Відмінності між літературною та розмовною мовою. Існування діалектів мови. Невербальні форми спілкування народу. Символіка кольору. Характеристика мистецтва в країні. Характеристика національної архітектури та архітектурних пам'яток, музики і театру. Опис фольклору та його жанрів. Характеристика декоративно-прикладного мистецтва. Місце музеїв в туристичному описі країни. Видатні твори мистецтва. Культурні події та явища в країні як сучасні об'єкти туристської атракції. Необхідність врахування культурних традицій народу в туристичній характеристиці країни. Етнічні, етнографічні та національні традиції. Опис звичаїв, обрядів, ритуалів та церемоній. Народні свята, фестивалі та ярмарки в країні. Характеристика національного одягу, народної творчості та ремесел. Традиційні для країни види спорту. Розвиток масової культури в країні. Кулінарія як компонент культури. Традиції та культура харчування народів. Продукти харчування та раціон. Національна домашня та ресторанна кухні. Найпоширеніші кухні світу та їх характерні риси. Національні страви та напої. Релігійні особливості та обмеження в харчуванні. Цивілізаційний підхід в туристичному країнознавстві. Цивілізаційний базис. Види сучасних цивілізацій. Проблеми міжцивілізаційних взаємовідносин в умовах глобалізації та розвитку міжнародного туризму.

Спеціальна туристична характеристика країни. Послідовність туристичного опису країни. Стан розвитку туристичної галузі в країні та її місце на міжнародному ринку туристичних послуг. Структура та динаміка туристських потоків, грошових надходжень та витрат. Види туристичних ресурсів. Об'єкти туризму за їх класифікацією. Основні туристські дестинації країни. Туристські атракції. Рекреаційні зони, курорти та парки. Розроблені туристичні маршрути. Розвинуті види туризму в країні та їх географія. Органи управління туризмом та туристична політика. Рекорди країни. Спеціальна туристична інформація про країну та необхідність її отримання туристом. Збір інформації щодо природних небезпечностей, безпеки життя, здоров'я та власності. Врахування поясного часу та його різниці з київським часом. Ступінь розвитку телефонного та мобільного зв'язку. Список довідкових телефонних номерів. Курси обміну національної валюти в основні валюти світу. Перелік святкових та неробочих днів. Робочий та неробочий час в країні. Напруга і частота електричного струму та специфіка електричної фурнітури в готелях. Митні правила, обмеження та туристичні формальності країни. Необхідність отримання візи,

Завдання 3. Використовуючи літературні джерела та картографічний матеріал дайте (письмово) спеціальну туристичну характеристику країни (за вибором викладача), дотримуючись рекомендацій, щодо методики спеціальної туристичної характеристики країни.

Заняття 5

Тема: Туристичне районування світу

Мета: Розглянути, види та районоутворюючі фактори туристичного районування; розглянути сучасні підходи до регіонального поділу світу

Питання до семінару

1. Районування, як основний метод країнознавчого дослідження в туризмі.
2. Історико-географічні регіони світу. Принципи і критерії районування залежно від спільних рис географічного положення, природних умов, історичного та етнічного минулого, релігійної визначеності.
3. Туристичне районування за класифікацією ВТО (залежно від обсягів турпоїздок, обсягів валютних надходжень, темпів зростання кількості відвідувачів). Загальна характеристика туристичних макрорегіонів світу за ВТО.
4. Туристично-рекреаційне районування світу залежно від геополітичного положення (географічного, економічного, політичного, історичного, державно-правового), природно-рекреаційних ресурсів, стану розвитку туристичної інфраструктури
5. Проблеми туристично-рекреаційного районування у працях М. Ананьєва, Н. Мироненко, І. Твердохлебова, П. Зачиняєва, Н. Фальковича, М. Крачила, О. Бейдика та ін.

Теми рефератів

1. Географія туристичних країн з метою відпочинку та розваг.
2. Географія країн релігійного туризму.
3. Географія країн ділового туризму.
4. Географія країн лікувально-оздоровчого туризму.

Рекомендована література

1. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика. /М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Зінко, Н.М. Ганич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
2. Бейдик О.О. Методологія та методика аналізу рекреаційно-туристських ресурсів України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування/ О.О. Бейдик. – К.: ВПЦ «Київ, унт», 2001. – 298 с.
3. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування/ / О.О. Бейдик. – К., 2001. – 395 с.
4. Гілецький Й.Р. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів за біосферним підходом. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://geoinfo.if.ua/klassifikatsiya-turystsko-rekreatsijnyh-resursiv-za-heosfernym-pidhodom/>

Методичні рекомендації щодо вивчення теми

Сучасні підходи до регіонального поділу світу: Західна Європа, Східна та Центральна Європа, Північна Європа, Південна Європа, Південно-Західна Азія, Центральна Азія, Південна Азія, Східна Азія, Південно-Східна Азія, Північна Америка, Центральна Америка, Південна Америка, Англо-Америка та Латинська Америка, Мезоамерика, Країни Карибського басейну, Вест-Індія, Ла-Платські країни, Андські країни, Північна Африка, Західна Африка, Центральна Африка, Східна Африка, Південна Африка. Австралія і Нова Зеландія, Океанія, Меланезія, Полінезія, Мікронезія. Історико-географічні субрегіони: Близький Схід, Середній Схід, Далекий Схід, Середня Азія, Сахель, Магриб, Левант, Закавказзя, Скандинавія, Прибалтика, Балканські країни.

Туристське районування території є досить важливим завданням, оскільки рішення її дозволяє з найбільшою ефективністю, не на шкоду іншим економічним галузям, а також при мінімальному впливі на природу використовувати певні території для відпочинку людей і розвитку їх культури. Розробка наукових принципів туристського районування і подальший їх розвиток дозволяють виявляти нові рекреаційні ресурси і інші передумови для розвитку туризму в ще не освоєних місцях; виділяти та створювати нові туристські райони різного порядку, правильно визначати їх туристську спеціалізацію, переносити досвід розвитку туризму з одних районів в інші з аналогічними умовами; диференційовано ставитися до різноманітних за умовами туристським районам.

Туристське районування - завдання складне. Складність її полягає в двох аспектах:

1. Розглядається територія всього світу, тобто дуже різні, несхожі один з одним області.
2. Районування повинне охопити такі місця, де туризму практично немає або він розвинений слабо, але для нього є певні передумови.

Заняття 6

Тема: Європейський туристичний макрорегіон.

Мета: *Сформувати систему знань про Європейський туристичний макрорегіон; особливості, умови та основні чинники, що впливають на рівень розвитку туристичної галузі макрорегіону; показати роль міжнародного туризму*

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Структура та загальна характеристика європейського туристичного регіону.
2. Туристичне районування та зонування території країн СНД, зарубіжної Європи та країн Східного Середземномор'я.
3. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Рекомендована література

1. Вацеба В. Я. Туристичне країнознавство / В. Я. Вацеба. - Чернівці, 2003 – 286 с.
2. Крижанівський В.П. Країнознавство / В.П. Крижанівський, М.С. Дорошко, В.І. Головенко – К.: Знання, 2012 – 439 с.
3. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство / В.І. Стафійчук, О.Ю. Малиновська – К.: Альтерпрес, 2009 – 427 с.
4. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика. /М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Зінько, Н.М. Ганич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.

Методичні рекомендації щодо вивчення теми

Європейський туристичний простір виходить далеко за географічні межі Європи. Власне «європейськими» є Північно- і Західноєвропейський туристичні райони. У межах Європейського туристичного регіону провідну роль за рівнем розвитку міжнародного туризму відіграють Південна та Західна Європа. Позитивну динаміку зростання кількості міжнародних прибуттів демонструють країни Центральної і Східної Європи.

Обсяг туристичного потоку до країн Європейського туристичного регіону нараховує 450-500 млн візитерів щороку. Це обумовлене впливом кількох груп чинників. По-перше, потужний і багатоманітний туристичний природний і культурно-історичний потенціал: тисячі кілометрів морських пляжів, освоєні гірські системи, мозаїчність і різноманітність ландшафтів, рясна річкова й озерна мережа, багаті бальнеологічні ресурси, багатство різноманітних історичних, архітектурних і археологічних пам'яток, значна кількість культурних, сакральних і техногенних атракцій (мегаліти, монастирі, церкви, музеї, тематичні парки, аквапарки, розважальні заклади тощо), численні події, які використовуються у туристичній індустрії і формують значні туристичні потоки.

По-друге, сприятливі соціально-економічні та суспільно-географічні чинники: високий рівень економічного розвитку більшості країн регіону, якісна транспортна і соціальна інфраструктура, тісне сусідство держав, давні та багаті культурні традиції, у тому числі напрацьована культура відпочинку і подорожі, релігійна й етнічна толерантність, притаманна населенню більшості країн Європи, відносно низький рівень злочинності і висока безпека життя, якісні трудові ресурси, традиційно високий рівень розвитку туристичної індустрії та якості обслуговування.

По-третє, сприятливий політичний клімат: давні демократичні традиції суспільно-політичних устроїв, стабільність політичної ситуації в більшості європейських країн, функціонування Європейського Союзу, формування єдиної єврозони і спрощення процедур в'їзду - виїзду туристів, що дозволяє безперешкодно відвідувати ряд країн.

Перспективи розвитку туризму у Європейському регіоні пов'язані із ширшим залученням ресурсів східноєвропейських, особливо пострадянських країн, їх інтеграцією до єдиного туристичного середовища і створенням сучасної туристичної інфраструктури. У Європейському туристичному регіоні виділяють наступні райони: Південноєвропейський, Північноєвропейський, Західноєвропейський, Центрально-східноєвропейський.

Нотатки для підготовки до семінарського заняття

Практичні завдання

Завдання 1. Користуючись матеріалами лекції, картографічними, літературними й веб-джерелами, заповніть таблицю 1. Природні ресурси країн Європейського туристичного макрорегіону. У висновках зазначте країни з різним рівнем забезпеченості природними ресурсами.

Таблиця 1

Природні ресурси країн Європейського туристичного макрорегіону

Назви країн	Мінеральні ресурси						Інші види ресурсів			
	нафта, природний газ	кам'яне вугілля	залізні руди	руди кольорових металів	коштовне каміння	калійні солі	земельні	лісові	водні	рекреаційні

Висновки: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Заняття 7

Тема: Туристично-країнознавча характеристика Італії

Мета: Розглянути, види туристичних ресурсів Італії; порівняти забезпеченість рекреаційно-туристичними ресурсами регіони країни.

Питання до семінару

1. Дайте коротку економіко-географічну характеристику Італії. Яке місце туризму в економіці країни?
2. Охарактеризуйте державний устрій, форму правління, виборчу систему країни.
3. Укажіть національний склад населення. Державна та розмовні мови. Пануюча релігія.
4. Охарактеризуйте передумови для розвитку туризму Італії (природні, економічні, соціальні)
5. Рекреаційний потенціал Італії.
6. Укажіть особливості розміщення туристичних ресурсів Італії.
7. Назвіть особливості розміщення туристичних центрів Італії.
8. Що приваблює туристів із різних країн відвідати Італію?

Рекомендована література

1. Вацеба В. Я. Туристичне країнознавство / В. Я. Вацеба. - Чернівці, 2003 – 286 с.
2. Крижанівський В.П. Країнознавство / В.П. Крижанівський, М.С. Дорошко, В.І. Головченко – К.: Знання, 2012 – 439 с.
3. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство / В.І. Стафійчук, О.Ю. Малиновська – К.: Альтерпрес, 2009 – 427 с.
4. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика. /М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Зінько, Н.М. Ганич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.

Нотатки для підготовки до семінарського заняття

Практичні завдання

Завдання 1. Нанесіть на контурну карту Італії туристичні райони та центри туризму.

Висновок _____

Завдання 2. Охарактеризуйте туристичну привабливість Італії. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 1

Туристична привабливість Італії

Культурні центри країни	Основні туристичні об'єкти

Висновок: _____

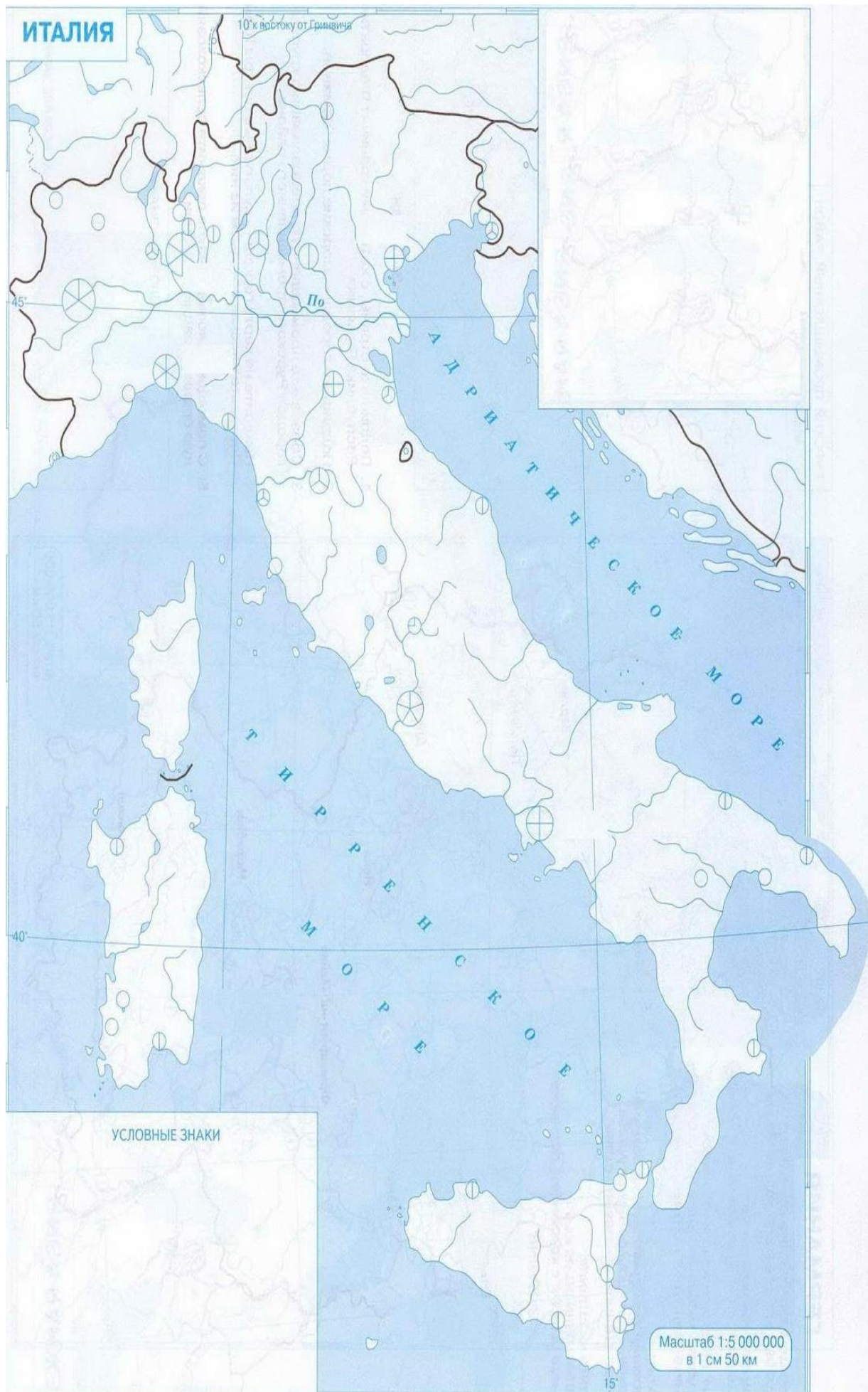

Завдання 3. Оформіть презентацію на тему «Подорож Італією».

Завдання 2. Німеччина здавна має розвинуте санаторно-курортне господарство. *Баден-Баден, Вісбаден, Бад Кіссінген, Бад-Хомбург, Бад Ельстер* - одні з перших і найбільш відомих нині курортних центрів країни, де туристи отримують послуги високої якості та різної функціональної спрямованості. Заповніть таблицю 1 Курорти Німеччини

Таблиця 1.

Курорти Німеччини

Курорт	Основні характеристики

Завдання 3. Оформіть презентацію на тему «Основні туристичні центри Німеччини» за вибором (Гамбург, Саксонія, Берлін, Дрезден, Бремен, Баварія, Мюнхен, Кельн, Баден-Баден, Нюрнберг, Штутгарт)

Завдання 2. На окрему увагу заслуговують музеї Франції, які є практично в кожній комуні і пропонують увазі відвідувачів цікаві й унікальні колекції. Але найбільшим музейним центром не лише країни, а і світу є Париж. Один лише перелік музеїв і художніх галерей, яких у столиці Франції налічується більше 350, викличе непереборне бажання відвідати країну та її столицю.

Заповніть таблицю 1. Музеї Франції, та дайте коротку їх характеристику.

Таблиця 1.

Музеї Франції

Місто	Музей. Коротка характеристика

Завдання 3. Франція має давні традиції розвитку лікувально-оздоровчого туризму. Заповніть таблицю 2. Курорти Франції, та дайте коротку їх характеристику.

Таблиця 2

Курорти Франції

курорт	коротка характеристика

Завдання 4. Нанесіть на контурну карту туристичні райони та основні центри туризму Франції. У висновку зазначте види туризму які є в даному туристичному центрі

Висновок

Завдання 5 Підготуйте та оформіть презентацію центри туризму Франції за вибором (Париж, Авіньон, Канни, Марсель, Ницца, Страсбург, Сен-Тропе, Бонн, Шамоні) «Винні дороги Франції».

Заняття 10

Тема: Ресурсний потенціал туристичного комплексу Великобританії

Мета: Сформувати систему знань про ресурсно-туристичний потенціал Великобританії; особливості, умови та основні чинники, що впливають на рівень розвитку туристичної галузі країни; показати роль міжнародного туризму.

Питання до семінару

- 1. Охарактеризуйте ЕГП та ПРП Великобританії.
- 2. Туристично-рекреаційний потенціал Великобританії.
- 3. Охарактеризуйте основні туристичні райони Великобританії.
- 4. Розвиток міжнародного туризму Великобританії.

Рекомендована література

- 1. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Европы: США, Великобритания, Франция, Германия / И. А. Василенко. - М., 2000 - 367 с.
- 2. Вацеба В. Я. Туристичне країнознавство / В. Я. Вацеба. - Чернівці, 2003 – 286 с.
- 3. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристично-краєзнавчих подорожей / Б. П. Пангелов. - К., 2010.
- 4. Крижанівський В.П. Країнознавство / В.П.Крижанівський,М.С. Дорошко, В.І. Головченко – К.: Знання, 2012 – 439 с.
- 5. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство / В.І. Стафійчук, О.Ю. Малиновська – К.: Альтерпрес, 2009 – 427 с.

Нотатки для підготовки до семінарського заняття

Практичні завдання

Завдання 1. Нанесіть на контурну карту економічні райони Великобританії з найбільшими промисловими центрами, позначивши їх спеціалізацію.

Висновки: _____

Завдання 2. Проаналізуйте переваги і недоліки острівного положення Великої Британії. Як вони впливають на її економіку та розвиток туризму (письмово).

Завдання 2. Охарактеризуйте туристичні райони Великобританії. Результати оформіть у вигляді таблиці, у висновках зазначте види туризму які переважають в даному туристичному районі країни.

Таблиця 1

Туристичні райони Великобританії

туристичні райони	туристичні центри країни	туристичні об'єкти (коротка краєзнавча характеристика)

Висновки: _____

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ. ПОЛИТИЧЕСКАЯ КАРТА

Практичні завдання

Завдання 1. Росія володіє чудовими ресурсами, придатними для організації масового літнього і зимового відпочинку, екологічного і пізнавального туризму. Користуючись матеріалами лекції, картографічними, літературними й веб-джерелами, заповніть таблицю 1 Туристичні центри Росії.

Таблиця 1.

Туристичні центри Росії

місто	Головні туристичні об'єкти

Завдання 2 Заповніть таблицю 2. Розвиток основних видів туризму. Туристичні центри країни нанесіть на контурну карту, у висновку зазначте найбільш розвинені види туризму.

Таблиця 2.

Розвиток основних видів туризму

Вид туризму	Назва туристичного центру	Рекреаційно-туристичні ресурси
Розважальний (зокрема, пляжно-курортний)		
Культурно-лікувальний		
Лікувально-оздоровчий		

Діловий		
Релігійний		
Спортивний		
Зелений сільський		
Екологічний		
Інші види (гастрономічний, пригодницький, ностальгійний, екстремальний)		

Завдання 3. Користуючись картографічними, літературними й веб-джерелами, розробіть маршрут, складіть і опишіть програму екскурсійно-країнознавчого туру.

Завдання 4. Підготуйте та оформіть презентацію центру туризму Росії. Презентація повинна містити обов'язкову інформацію: історію розвитку міста, та туристичних об'єктів, їх кількість, в якому стані знаходяться (відкриті для туристів чи знаходяться на реконструкції), бажано зазначити декілька екскурсійних маршрутів.

Заняття 12

Тема: Азійсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон.

Мета: Сформувати систему знань про Азійсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон; особливості, умови та основні чинники, що впливають на рівень розвитку туристичної галузі макрорегіону; показати роль міжнародного туризму.

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Структура та загальна характеристика Азійсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон. Туристичне районування та зонування території
2. Провідні туристичні країни Південно-Східної Азії, їх туристичні центри, розвинені види туризму.
3. Провідні туристичні країни Північно-Східної Азії, їх туристичні центри, розвинені види туризму.
4. Провідні туристичні країни Океанії, їх туристичні центри, розвинені види туризму.
5. Провідні туристичні країни Південної Азії, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Рекомендована література

1. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. - К.: Либідь, 2000. - 416с.
2. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу/ І.В. Смаль. – Ніжин: Вид-во Ніжин. держав. Університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.
3. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа. Азія. Австралія та Океанія: /В.І. Стафійчук, О.Ю. Малиновська. – К.: Альтерпрес, 2009. – 427с.
4. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навчальний посібник / П.М. Ігнат'єв. – Чернівці: Книги – XXI, 2006. – 424 с.

Методичні рекомендації щодо вивчення теми

Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон включає полярні типи країн. З одного боку Японія, Австралія і Нова Зеландія, які належать до світових економічних лідерів та найбагатших країн з високим рівнем розвитку, а з іншого Афганістан, Непал, Шрі-Ланка, М'янма, Бангладеш, Папуа - Нова Гвінея, які належать до найбільш бідніших держав світу. До регіону також належать Китай та Індія - країни з більш ніж мільярдним населенням кожна, з потужним сировинним і промисловим потенціалом, але з низькими прибутками на одного жителя.

Туристичні ресурси регіону відзначаються надзвичайним багатством і різноманіттям. Це стосується як природних, так і суспільних та подієвих ресурсів. Їх залучення до інтенсивного використання у туристичній індустрії залежить від економічного розвитку і демократичних перетворень у багатьох країнах регіону. Міжнародний туризм в Азійсько- Тихоокеанському регіоні - відносно молоде явище, оскільки індустрія туризму в окремих країнах почала розвиватися у 1980-ті роки. Просторова структура в'їзного туризму в цьому регіоні значною мірою залежить від політики Китаю в галузі міжнародного туризму, його відкритості і демократичності. Стрімко завойовують міжнародний туристичний ринок країни Південно-Східної Азії. Таїланд, Індонезія, В'єтнам, поряд із традиційним для західного споживача відпочинком на чистих пляжах, якісним дайвінгом, численними розвагами на кшталт мавпячих чи слонячих театрів, фестивалів трансвеститів, тайського боксу тощо, пропонують широкі можливості для екологічного туризму і пізнання біологічного різноманіття, для релігійного туризму і знайомства з буддизмом та специфічною для європейців і американців східною культурою.

Значна кількість острівних країн в Океанії існує за рахунок міжнародного туризму. Федеративні Штати Мікронезії, Палау, Фіджі вже тривалий час асоціюються у західного споживача із туристичним «раєм» - блакитні лагуни з чистою водою і теплим піском пляжів, коралові рифи, екзотична флора і фауна манять до себе тисячі мандрівників. Але відсутність на багатьох островах в Океанії постійного населення через нестачу питної води і ресурсів першої необхідності ускладнює розвиток туристичної індустрії. Десятки і сотні кілометрів ідеальних пляжів чекають свого часу. На заваді інтенсифікації використання потужного природного потенціалу Австралії і Нової Зеландії стоїть їх віддаленість від головних

Висновки: _____

Завдання 2 Використовуючи літературні джерела, матеріали лекції та картографічні матеріали заповніть таблицю 2. Чинники зростання привабливості для туристів Азійсько-Тихоокеанського туристичного макрорегіону.

Таблиця 2.

Чинники зростання привабливості для туристів Азійсько-Тихоокеанського туристичного макрорегіону

Найпопулярніші країни регіону	Чинники привабливості

Завдання 4. Підготуйте та оформіть презентацію центри туризму Азійсько-Тихоокеанського туристичного макрорегіону. Презентація повинна містити обов'язкову інформацію: історію розвитку міста, та туристичних об'єктів, їх кількість, в якому стані знаходяться (відкриті для туристів чи знаходяться на реконструкції), бажано зазначити декілька екскурсійних маршрутів.

Заняття 14

Тема: Туристично-країнознавча характеристика Китаю

Мета: *сформуувати знання про особливості економічного розвитку Росії, галузеву структуру господарства країни; розглянути особливості, умови та основні чинники, що впливають на рівень розвитку туристичної галузі країни; показати роль міжнародного туризму.*

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Охарактеризуйте ЕГП та ПРП Китаю.
2. Розкажіть про статево-вікову структуру населення країни, особливості демографічної політики.
3. Охарактеризуйте основні галузі промисловості Китаю.
4. Розкрийте особливості АПК Китаю.
5. Охарактеризуйте транспортний комплекс країни. Які проблеми і перспективи транспортного комплексу Китаю ви можете назвати?
6. Дайте туристично-країнознавчу характеристику туристичним районам Китаю.

Рекомендована література

1. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. - К.: Либідь, 2000. - 416с.
2. Семенов В.Ф. Туристичне країнознавство: Навчальний посібник. – Одеса, ОДЕУ, 2010 р. – 339 с.
3. Пасько А.В. Країнознавство: географія Китаю: Навчальний посібник / А.В. Пасько. – К.: КиМУ, 2005. – 132 с.

Нотатки для підготовки до семінарського заняття

Практичні завдання

Завдання 1. Використовуючи лекційні матеріали, літературні джерела та карти атласу на контурній карті Китаю позначте туристичні райони та центри країни, за результатами проведеної роботи зробіть висновки та запишіть.

Завдання 2. Заповніть таблицю 2 Туристичні ресурси Японії, на контурну карту туристичні райони та центри туризму країни.

Таблиця 2.

Туристичні ресурси Японії

Місто	Головні природні туристичні ресурси	Культурно-історичні туристичні об'єкти

Завдання 3. Оформіть презентацію на тему «Подорож Японією».

Заняття 16

Тема: Американський туристичний макрорегіон.

Мета: Сформувати систему знань про Американський туристичний макрорегіон; особливості, умови та основні чинники, що впливають на рівень розвитку туристичної галузі макрорегіону; показати роль міжнародного туризму.

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Географічні регіони Північної Америки: «Рівнинний Схід» та «Кордильєри» та їх районування. Поняття «Карибські країни» та «Вест-Індія».
2. Географічні регіони Південної Америки. «Амазонія» та «Патагонія». Поняття «Андські країни» та «Ла-платські країни».
3. Загальна характеристика Американського туристичного регіону.
4. Туристичне районування та зонування території країн Північної, Південної, Центральної Америки, острівних країн і територій Карибського басейну.
5. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Рекомендована література

1. Семенов В.Ф. Туристичне країнознавство: Навчальний посібник. – Одеса, ОДЕУ, 2010 р. – 339 с.
2. Шишов С.С. Экономическая география и регионалистика. -М: Финстатинформ, 1998. - 127с.
3. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. - К.: Либідь, 2000. - 416с.
4. Вишневська О.О. Туристичне країнознавство: підручник / О.О.Вишневська, А.Ю. Парфіненко, В.І.Сідоров. – Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2011. – 594 с.
5. Мицик Л.М. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007): Навчальний посібник / Л. М. Мицик, Ю. В. Кузьменко. – К.: Академ.видав, 2008. – 544 с.
6. Супричов О.В. Країнознавство /О.В. Супричов, В.М. Бойко. – Сімферополь: ТОВ «Видавництво «Ната», 2010. – 292 с.

Методичні рекомендації щодо вивчення теми

Американський регіон посідає третє місце у світі за кількістю міжнародних туристичних прибуттів. У межах регіону домінує Північна Америка - майже 70 % туристів приїждить до США, Мексики та Канади. Усі основні потоки в цьому регіоні починаються і закінчуються в США. Між США та Мексикою сформувався найбільш потужний світовий міждержавний туристичний потік - близько 20 млн американців щороку відвідують південного сусіда. Протягом останніх років кількість прибулих туристів до США стабілізувалася на рівні 55-58 млн осіб. Туристів приваблюють унікальні природні об'єкти, національні і тематичні парки, міста з хмарочосами, музеї із багатими колекціями художніх творів та інші атракції. Канада та Мексика щороку приймають близько 17 і 22 млн туристів відповідно.

У межах Карибського басейну розташована переважна більшість «країн-готелів» світу, які існують за рахунок міжнародного туризму. Головним видом ресурсу, який став основою розвитку туризму в районі є узбережжя теплих морів.

Центральна і Південна Америка нині позиціонуються як райони з потужними природними ресурсами, насамперед лісовими, флоро-фауністичними і ландшафтними, які сприяють інтенсивному використанню екотуристичних технологій. Екологічний туризм в обох районах перетворився на реальну альтернативу сільському господарству і лісозаготівлі. До країн, які реалізують грандіозні екотуристичні проекти належать Бразилія, Перу, Венесуела, Беліз, Гватемала.

Латинська Америка у цілому багата на культурно-історичні ресурси. Особливий інтерес у туристів викликають пам'ятки доколумбових часів на території Перу, Мексики та інших країн регіону.

Нотатки для підготовки до семінарського заняття

Висновки: _____

Завдання 2. Центральноамериканський туристичний район володіє достатніми для розвитку туристичної індустрії природними і суспільними туристичними ресурсами. Найбільш привабливими туристичними країнами району є *Беліз, Коста-Рика, Панама*. Заповніть таблицю 2 Туристичні ресурси країн Центральної Америки.

Таблиця 2.

Туристичні ресурси країн Центральної Америки

Країна	Головні природні туристичні ресурси	Культурно-історичні туристичні центри і об'єкти
Беліз		
Гватемала		
Гондурас		
Коста-Рика		
Нікарагуа		
Панама		
Сальвадор		

Висновки: _____

Завдання 3. Заповніть таблицю 3 Туристичні ресурси країн Карибського басейну.

Таблиця 3.

Туристичні ресурси країн Карибського басейну

Країна	Головні природні туристичні ресурси	Культурно-історичні туристичні центри і об'єкти

Завдання 4. Бразилія - це майже 8 000 км пляжів, які стали основою створення широкої мережі курортів світового рівня: *Убатуба, Ілья-Бела, Натал, Форталеза і, звичайно, Ріо-де-Жанейро* зі знаменитими пляжами *Копакабана, Іпанема, Ботафогу, Леме, Грумари, Леблон* та інші. Заповніть таблицю 4. Курорти Бразилії, та дайте коротку їх характеристику.

Таблиця 4

Курорти Бразилії

курорт	коротка характеристика

Завдання 3. Оформіть презентацію на тему «Подорож Бразилією».

Практичні завдання

Завдання 1. Кожна провінція і територія Канади відома по-своєму. Недарма говорять про Канаду із «багатьма обличчями», маючи на увазі її адміністративно-територіальний поділ на 10 провінцій і 3 території, які відрізняються соціально-економічними особливостями розвитку, природною і культурною самобутністю. Заповніть таблицю 1. Соціально-економічний розвиток Канади

Таблиця 1

Соціально-економічний розвиток Канади

Провінція/територія	Соціально-економічний розвиток	Головні природні туристичні ресурси
Онтаріо		

Висновки

Завдання 2. Національні природні парки - основа розвитку природноорієнтованого туризму, розвиток якого переважає в Канаді. Заповніть таблицю 2. Національні парки Канади

Таблиця 1

Національні парки Канади

Національний парк	Рік створення та площа, тис. км ²	Головні природні й історичні атракції
Вуд-Баффало	1922. 44,8	Одна з найбільших у світі внутрішня дельта, утворена річками Атабаска і Піс-Рівер; найбільша на континенті череда бізонів (близько 2 500 голів); місця гніздування американських журавлів і пеліканів

Заняття 19

Тема: Африканський туристичний макрорегіон

Мета: Сформувати систему знань про Африканський туристичний макрорегіон; особливості, умови та основні чинники, що впливають на рівень розвитку туристичної галузі макрорегіону; показати роль міжнародного туризму.

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Структура та загальна характеристика Африканського туристичного регіону.
2. Туристичне районування Африканського туристичного регіону.
3. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Рекомендована література

1. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. - К.: Либідь, 2000. - 416с.
2. Мироненко Н.С. Страноведение: теория и методы: Учеб. пособие для вузов. - М.: Аспект Пресе, 2001. - 268с.
3. Семенов В.Ф. Туристичне країнознавство: Навчальний посібник. – Одеса, ОДЕУ, 2010 р. – 339 с.

Методичні рекомендації щодо вивчення теми

Африканському туристичному регіону притаманна перевага природних туристичних ресурсів. Особливо значними серед них є флоро-фауністичні і ландшафтні складові ресурсного потенціалу. Для порізних країн і територій регіону характерні комфортні погодно-кліматичні умови - основа розвитку масового туризму.

На ринку міжнародних туристичних послуг окремі африканські держави посіли чільні місця і пропонують високоякісний туристичний продукт: *Маврикій* - весільний туризм і пляжно-купальний відпочинок; *Туніс і Марокко* - пляжно-купальний, лікувально-оздоровчий і пізнавальний туризм; *Зімбабве, Танзанія та Кенія* - сафари й екологічний туризм; *ПАР* - пляжно-купальний відпочинок, гастрономічний і екологічний туризм; *Кабо-Верде* спеціалізується на дайвінгу та серфінгу. Стосовно більшості інших держав, особливо центральноафриканських, то актуальність розвитку міжнародного туризму для них не стоїть на порядку денному: несприятливий для відпочинку європейців і американців клімат, міжетнічні конфлікти, бідність, висока захворюваність на СНІД та інші недуги і відсутність елементарних побутових умов роблять ці країни непривабливими з точки зору рекреаційно-туристичної діяльності

Практичні завдання

Завдання 1. Заповніть таблицю 1. Туристичне районування Африканського туристичного макрорегіону.

Назва регіону	Країни	Основні види туризму	Характеристика туристичних об'єктів

Вивновки: _____

Завдання 2. Використовуючи літературні джерела, матеріали лекції та картографічні матеріали заповніть таблицю 2. Чинники зростання привабливості для туристів Африканського туристичного макрорегіону

Таблиця 2.

Чинники зростання привабливості для туристів Африканського туристичного макрорегіону

Найпопулярніші країни регіону	Чинники привабливості

Завдання 3. На відміну від багатьох африканських держав, ПАР володіє потужними культурно-історичними туристичними ресурсами, зосередженими у багатьох містах і регіонах країни. Використовуючи літературні джерела заповніть таблицю 3. Культурно-історичні туристичні ресурси ПАР.

Таблиця 3.

Культурно-історичні туристичні ресурси ПАР

Місто/регіон	Головні туристичні об'єкти і ресурси
Йоганнесбург	
Тсване	
Дубран	

Заняття 20

Тема: Близькосхідний туристичний макрорегіон

Мета: *Сформуувати систему знань про Близькосхідний туристичний макрорегіон; особливості, умови та основні чинники, що впливають на рівень розвитку туристичної галузі макрорегіону; показати роль міжнародного туризму.*

Питання для обговорення на семінарському занятті

4. Структура та загальна характеристика Близькосхідного туристичного регіону.
5. Туристичне районування Близькосхідного туристичного регіону.
6. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Рекомендована література

1. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. - К.: Либідь, 2000. - 416с.
2. Турчин Я.Б. Країнознавство: навч. посібник / Я.Б. Турчин, Л.О.Дорош, О.Н. Горбач. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 276 с.
3. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: навчальний посібник/ А. Ю.8 Парфіненко. – Х.: Бурун Книга, 2009. – 288 с.

Методичні рекомендації щодо вивчення теми

Близькосхідний туристичний регіон (Бахрейн - Єгипет - Ємен - Ірак - Йорданія - Катар- Кувейт- Ліван- Лівія- Об'єднані Арабські Емірати - Оман - Саудівська Аравія – Сирія). *Близький Схід* - особливий культурний світ, який об'єднує країни, переважну більшість населення яких становлять араби. Країни Близького Сходу у 2008 р. відвідало майже 55 млн візитерів, тоді як у 1990 - менше 10 млн. Таке різке зростання міжнародних туристичних прибуттів відбулося за рахунок двох країн - Єгипту і Саудівської Аравії, у яких розвиток туристичної індустрії опирається на різні види ресурсів. Єгипет експлуатує природні ресурси узбережжя теплого моря й орієнтується на масові популярні види туризму, Саудівська Аравія, використовуючи подієві і культурно-історичні ресурси, спеціалізується на релігійному туризмі.

Взагалі Близькосхідний туристичний регіон набирає все більшої популярності, що сприяє швидкому розвитку рекреаційної сфери. Основні фактори які сприяють цьому розвитку: - сусідство з великим рекреаційним ринком (Європа); -доволі містка та одна з найбільших територій у світі за населенням; -територію омивають багато морів, де проходять основні воднотранспортні комунікації; - різноманітні природні ресурси та колосальна культурно-історична спадщина; розміщення в межах території важливих центрів паломництва (зокрема, Єрусалим, Медина, Мекка); -велика різноманітність етнічного складу (екзотика).

Негативні фактори розвитку рекреації у близькосхідному регіоні: непридатність значної частини територій (пустелі, скелі, гори) для організації масового туризму; невисокий рівень економічного розвитку значної більшості країн, невідповідність до прийому туристів; слабкий розвиток транспортних комунікацій, нестабільність внутрішньополітичного становища у деяких близькосхідних країнах (нещодавні військово-політичні заворушення у Єгипті, Лівії, Сирії); - фактор ісламського екстремізму; військові загрози (війна в Іраку, загроза силового розв'язання іранської ядерної проблеми тощо).

Для близькосхідного регіону основними постачальниками туристів є розвинені країни Європи (Великобританія, Франція, Німеччина, Італія, Нідерланди, Бельгія, скандинавські країни), а також США, Канада, Австралія, Нова Зеландія. З країн Африки найбільші потоки рекреантів спостерігають під час паломництва в Мекку та Медину.

Останнім часом збільшуються туристичні потоки з країн СНД (особливо до Єгипту). З іншого боку, економіка Єгипту та низки інших країн регіону у значній мірі залежить від іноземного туризму, оскільки це є надійним джерелом надходжень іноземної валюти. До основних сучасних субрегіональних близькосхідних туристичних ринків слід віднести: ринок Єгипту, ринок Йорданії, ринок Об'єднаних Арабських Еміратів, ринок Саудівської Аравії, ринок Сирії.

Практичні завдання

Завдання 1. Використовуючи літературні джерела заповніть таблицю 1. Культурно-історичні туристичні ресурси Сирії

План туристичного аналізу країни

1. Загальні відомості про країну (назва країни, столиця, грошова одиниця, площа, сучасний політичний лад та адміністративно-територіальний устрій країни, кількість населення, його національний, релігійний склад, мови).

2. Аналіз статистичних даних щодо розвитку туризму:

а) кількість туристів (у т.ч. внутрішніх, іноземних, відправлених в інші країни);

б) обсяг прибутків від туризму;

в) сальдо туринаського балансу.

3. Туристично-рекреаційний потенціал країни:

а) природні рекреаційні ресурси (наявність кліматичних, водних, бальнеологічних, орографічних, біологічних унікалів).

б) природно-антропогенні рекреаційні ресурси (біосферні заповідники, найвідоміші національні природні парки);

в) суспільно-історичні ресурси (наявність класичних або нових див світу, характеристика об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО, біосоціальні, архітектурні і події туристичні ресурси міжнародного або національного значення).

4. Основні туристські центри країни:

а) розважального,

б) культурно-пізнавального,

в) лікувально-оздоровчого,

г) ділового,

д) релігійного,

е) спортивного,

є) сільського,

ж) інших видів туризму (гастрономічного, пригодницького, ностальгічного, екстремального тощо). Дати коротку характеристику цих центрів.

5. Аналіз розвитку туристської інфраструктури:

а) організатори туризму (назвати найвідоміших туроператорів країни, розташування їх головних офісів);

б) загальна характеристика транспортної інфраструктури (зокрема, найвідоміші авіалінії країни, міжнародні аеропорти, найбільш популярні туристичні залізничні маршрути, водні круїзи);

в) засоби розміщення (загальна кількість, найвідоміші готелі і готельні ланцюги, цінова політика засобів розміщення);

г) заклади харчування (загальна кількість, найвідоміші заклади харчування та їх ланцюги).

6. Туристські формальності (наявність візового режиму, умови отримання візи, правові, релігійні, етичні аспекти, які заборонено порушувати в цих країнах, а також інші практичні поради для туриста (не менше 10 аспектів).

Тематика ІНДЗ

1. Туристично-краєзнавча характеристика Австралії.
2. Туристично-краєзнавча характеристика Албанії.
3. Туристично-краєзнавча характеристика Бельгії.
4. Туристично-краєзнавча характеристика Білорусії.
5. Туристично-краєзнавча характеристика Болгарії.
6. Туристично-краєзнавча характеристика Греції.
7. Туристично-краєзнавча характеристика Данії.
8. Туристично-краєзнавча характеристика Естонії.
9. Туристично-краєзнавча характеристика Ірландії.
10. Туристично-краєзнавча характеристика Ісландії.
11. Туристично-краєзнавча характеристика Іспанії.
12. Туристично-краєзнавча характеристика Латвії.
13. Туристично-краєзнавча характеристика Литви.
14. Туристично-краєзнавча характеристика Македонії.
15. Туристично-краєзнавча характеристика Молдови.
16. Туристично-краєзнавча характеристика Нідерландів.
17. Туристично-краєзнавча характеристика Норвегії.
18. Туристично-краєзнавча характеристика Польщі.
19. Туристично-краєзнавча характеристика Португалії.
20. Туристично-краєзнавча характеристика Румунії.
21. Туристично-краєзнавча характеристика Словаччини.
22. Туристично-краєзнавча характеристика Словенії.
23. Туристично-краєзнавча характеристика Угорщини.
24. Туристично-краєзнавча характеристика Фінляндії.
25. Туристично-краєзнавча характеристика Хорватії.
26. Туристично-краєзнавча характеристика Чехії.
27. Туристично-краєзнавча характеристика Швейцарії.
28. Туристично-краєзнавча характеристика Швеції.
29. Туристично-краєзнавча характеристика Сербії.
30. Туристично-краєзнавча характеристика Чорногорії.
31. Туристично-краєзнавча характеристика Азербайджану.
32. Туристично-краєзнавча характеристика Афганістану.
33. Туристично-краєзнавча характеристика Бангладеш.
34. Туристично-краєзнавча характеристика Бахреїну.
35. Туристично-краєзнавча характеристика Брунею.
36. Туристично-краєзнавча характеристика Бутану.
37. Туристично-краєзнавча характеристика В'єтнаму.
38. Туристично-краєзнавча характеристика Вірменії.
39. Туристично-краєзнавча характеристика Грузії.
40. Туристично-краєзнавча характеристика Ємену.
41. Туристично-краєзнавча характеристика Індонезії.
42. Туристично-краєзнавча характеристика Іраку.
43. Туристично-краєзнавча характеристика Ірану.
44. Туристично-краєзнавча характеристика Йорданії.
45. Туристично-краєзнавча характеристика Казахстану.
46. Туристично-краєзнавча характеристика Кіпру.
47. Туристично-краєзнавча характеристика Малайзії.

48. Туристично-краєзнавча характеристика Мальдівів.
49. Туристично-краєзнавча характеристика М'янма.
50. Туристично-краєзнавча характеристика Непалу.
51. Туристично-краєзнавча характеристика ОАЕ.
52. Туристично-краєзнавча характеристика Саудівської Аравії.
53. Туристично-краєзнавча характеристика Сінгапуру.
54. Туристично-краєзнавча характеристика Таджикистан.
55. Туристично-краєзнавча характеристика Таїланду.
56. Туристично-краєзнавча характеристика Тайваню.
57. Туристично-краєзнавча характеристика Туреччини.
58. Туристично-краєзнавча характеристика Туркменістану.
59. Туристично-краєзнавча характеристика Узбекистану.
60. Туристично-краєзнавча характеристика Філіппіни.
61. Туристично-краєзнавча характеристика Шрі-Ланки.
62. Туристично-краєзнавча характеристика Алжиру.
63. Туристично-краєзнавча характеристика Анголи.
64. Туристично-краєзнавча характеристика Ботсвани.
65. Туристично-краєзнавча характеристика Гвінеї.
66. Туристично-краєзнавча характеристика Ефіопії.
67. Туристично-краєзнавча характеристика Єгипту.
68. Туристично-краєзнавча характеристика Кенії.
69. Туристично-краєзнавча характеристика Кот-д'Івуару.
70. Туристично-краєзнавча характеристика Лесото.
71. Туристично-краєзнавча характеристика Мавританія.
72. Туристично-краєзнавча характеристика Мадагаскару.
73. Туристично-краєзнавча характеристика Марокко.
74. Туристично-краєзнавча характеристика Сейшелів.
75. Туристично-краєзнавча характеристика Сенегалу.
76. Туристично-краєзнавча характеристика Танзанії.
77. Туристично-краєзнавча характеристика Тунісу.
78. Туристично-краєзнавча характеристика Багамів.
79. Туристично-краєзнавча характеристика Гаїті.
80. Туристично-краєзнавча характеристика Коста-Ріки.
81. Туристично-краєзнавча характеристика Куби.
82. Туристично-краєзнавча характеристика Мексики.
83. Туристично-краєзнавча характеристика Ямайки.
84. Туристично-краєзнавча характеристика Аргентини.
85. Туристично-краєзнавча характеристика Бразилії.
86. Туристично-краєзнавча характеристика Венесуели.
87. Туристично-краєзнавча характеристика Трінідаду і Тобаго.
88. Туристично-краєзнавча характеристика Уругваю.
89. Туристично-краєзнавча характеристика Чилі.
90. Туристично-краєзнавча характеристика Австралії.
91. Туристично-краєзнавча характеристика Нової Зеландії.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Туристичне країнознавство як навчальна дисципліна.
2. Програма країнознавчого дослідження і типовий план вивчення країни.
3. Поняття інфраструктури у туристичному країнознавстві.
4. Поняття рекреаційно-природних ресурсів у країнознавстві. Туристсько-рекреаційне районування країн світу.
5. Глобальні просторові структури і туристське країнознавство.
6. Поняття історико-культурних ресурсів країни.
7. Загальна характеристика історико-географічних регіонів світу.
8. Туристичне районування за класифікацією Всесвітньої туристичної організації.
9. Природно-рекреаційні ресурси для розвитку туризму Франції.
10. Історико-культурні особливості Франції.
11. Стан розвитку туристичної інфраструктури Франції.
12. Характеристика основних туррайонів Франції.
13. Місце Франції на туристичному ринку світу.
14. Туристична спеціалізація Франції.
15. Проблеми і перспективи туризму Франції.
16. Розвиток спеціалізованого туризму в (Італії, Франції, Великобританії, Німеччини, Канади США, Бразилії, Індії, Китаю, Японії): гастрономічного, грального, тематичного тощо.
17. Природно-рекреаційні ресурси для розвитку туризму Італії.
18. Історико-культурні особливості Італії.
19. Стан розвитку туристичної інфраструктури Італії.
20. Характеристика основних туррайонів Італії.
21. Місце Італії на туристичному ринку світу.
22. Природно-рекреаційні ресурси для розвитку туризму Великобританії.
23. Історико-культурні особливості Великобританії.
24. Стан розвитку туристичної інфраструктури Великобританії.
25. Місце Великобританії на туристичному ринку світу.
26. Природно-рекреаційні ресурси для розвитку туризму Німеччини.
27. Історико-культурні особливості Німеччини.
28. Місце Німеччини на туристичному ринку світу.
29. Природно-рекреаційні ресурси для розвитку туризму Японії.
30. Історико-культурні особливості Японії.
31. Характеристика основних туррайонів Японії.
32. Місце Японії на туристичному ринку світу.
33. Природно-рекреаційні ресурси для розвитку туризму в США.

34. Історико-культурні особливості США.
35. Стан розвитку туристичної інфраструктури США.
36. Характеристика стану розвитку основних туррайонів США.
37. Місце США на туристичному ринку світу.
38. Туристична спеціалізація США.
39. Перспективні напрями розвитку туризму Китаю.
40. Природно-рекреаційні ресурси для розвитку туризму в Китаї.
41. Історико-культурні особливості Китаю.
42. Стан розвитку туристичної інфраструктури Китаю.
43. Характеристика основних туррайонів Китаю.
44. Місце Китаю на туристичному ринку світу.
45. Туристична спеціалізація Китаю.
46. Перспективи розвитку спеціалізованих видів туризму в Китаї.
47. Природно-рекреаційні ресурси для розвитку туризму в Південно-Африканській Республіці.
48. Історико-культурні особливості Південно-Африканської Республіки.
49. Особливості стану розвитку туристичної інфраструктури Південно-Африканської Республіки.
50. Характеристика стану розвитку туризму в основних туррайонах Південно-Африканської Республіки.
51. Місце Південно-Африканської Республіки на туристичному ринку світу.
52. Туристична спеціалізація Південно-Африканської Республіки.
53. Проблеми і перспективи розвитку спеціалізованих видів туризму в Південній Африці.
40. Особливості природно-рекреаційних ресурсів для розвитку туризму Єгипту.
54. Історико-культурні особливості Єгипту.
55. Стан розвитку туристичної інфраструктури Єгипту.
56. Характеристика основних туристичних районів Єгипту.
57. Місце Єгипту на туристичному ринку світу.
58. Туристична спеціалізація Єгипту.
59. Перспективи розвитку спеціалізованих видів туризму в Єгипті.
60. Природно-рекреаційні ресурси для розвитку туризму в Індії.
61. Історико-культурні особливості Індії.
62. Стан розвитку туристичної інфраструктури Індії.
63. Характеристика основних туристичних районів Індії.
64. Місце Індії на туристичному ринку світу.
65. Туристична спеціалізація Індії.
66. Проблеми і перспективи розвитку спеціалізованих видів туризму в Індії.